

**НАЦИОНАЛЕН ИНСТИТУТ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ
БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ**

МЕСЕЧЕН

Б Ю Л Е Т И Н

ЯНУАРИ, 2012

СОФИЯ

УВАЖАЕМИ СПЕЦИАЛИСТИ И РЪКОВОДИТЕЛИ,

Вие разполагате с поредния месечен хидрометеорологичен бюлетин. В него е направен месечен обзор на основни процеси и явления от метеорологична, агрометеорологична, хидрологична и екологична гледна точка за територията на страната. Оперативната информация, набира на националната мрежа на НИМХ, дава възможност за бърза и обща преценка на влиянието на тези явления и процеси върху различни сфери на икономиката и обществения живот, за вземане на оптимални управленски решения и повишаване на икономическата полза от стопанската дейност и комфорта на живота.

Месечният бюлетин се публикува в ИНТЕРНЕТ на адрес: <http://www.meteo.bg>.

Подходяща информация за изследователски, юридически и бизнес цели, преминала през стандартен контрол, може да се получи чрез официална заявка до НИМХ, дадена на същия адрес.

НАЦИОНАЛНИЯТ ИНСТИТУТ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ

е основно оперативно и научноизследователско звено при БАН в областта на метеорологията агрометеорологията и хидрологията с дейност от национално и международно значение:

- методическо и техническо поддържане и развитие на националната метеорологична, агрометеорологична и хидрологична мрежа от станции за измервания и наблюдения с изграждане и управление на съответните бази данни за нуждите на оперативни и изследователски задачи, за национални и международни бюлетини и годишници;
- сезонни, месечни, средносрочни, краткосрочни и свръхкраткосточни прогнози на времето и състоянието на морето, речните и подземни води, динамиката на водните запаси в почвата, фенологичното развитие и формирането на добиви от земеделските култури, предупреждения за опасни и особено опасни метеорологични явления, оценка на нанесени щети и повреди от метеорологични явления върху селското стопанство;
- изследване на климатичните ресурси, колебанията и измененията на климата, свързаните с това неблагоприятни явления и влиянието им върху различни сфери на стопанската дейност;
- метеорологични аспекти на замърсяването на въздуха, физични процеси в атмосферния граничен слой, атмосферни дифузионни модели, мониторинг на радиоактивност на атмосферата и валежите, химизъм на валежите, системи за ранно предупреждение за замърсяване на въздуха;
- осигуряване с научно-приложни изследвания, експертни оценки, разработки и методики на различни дейности в селското стопанство, транспорта, енергетиката, строителството, туризма, проектирането, водното стопанство, търговията, екологията, гражданската защита и други изследователски разработки в областта на природните и инженерните науки;
- обучение на специализанти, дипломанти и докторанти, в сферата на компетентност на НИМХ.
- участие в глобалния и регионалния (VI регион Европа, към СМО) обмен на данни, информации и прогнози по програмите, координирани от Световната метеорологична организация (СМО), ЮНЕСКО, ЕС и други;

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ПРЕГЛЕД НА ВРЕМЕТО

- I.1. Синоптична обстановка
- I.2. Температура на въздуха
- I.3. Валежи
- I.4. Силен вятър
- I.5. Облачност и слънчево греене
- I.6. Снежна покривка, поледица и слана
- I.7. Особени и опасни метеорологични явления

II. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА, ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ И ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

III. КИСЕЛИННОСТ НА ВАЛЕЖИТЕ И РАДИОАКТИВНОСТ НА ВЪЗДУХА

IV. ХИДРОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА РЕЧНИЯ ОТТОК

V. СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

I. ПРЕГЛЕД НА ВРЕМЕТО

1. СИНОПТИЧНА ОБСТАНОВКА

1-4.I Антициклонално поле определя сухото и спокойно време в нашата страна. На места се образуват мъгли.

5-7.I Налягането се понижава. Циклонът, обхванал Скандинавския полуостров и Централна Европа, се разширява на юг към Италия и се разцепва на два центъра. Формира се средиземноморски циклон, който се премества на изток, преминава през Гърция към Европейска Турция и Черно море. В тила му нахлува студен въздух. В страната се създава валежна обстановка. Падат обилни валежи – предимно от дъжд, които в Родопите, Предбалкана и високите полета преминават в сняг. Тежък, мокър сняг поваля дървета и електрически стълбове в Родопите, прекъсвайки електропреносната мрежа. В централните части на Предбалкана снежната покривка достига до 1 m. В много райони е обявено бедствено положение.

8-11.I Циклонът запълвайки се стационарира дълго време над Черно море и баричното поле над страната остава циклонално. Южно от Балканския полуостров преминава втори вихър, но превалява само слаб сняг.

12-13.I Антициклонът, обхванал Югозападна Европа, се разширява и Балканите попадат под негово влияние. Температурите се повишават.

14-18.I През страната последователно преминават два студени атмосферни фронта от север. Температурите се понижават. Съществени валежи няма. На 18.I под влияние на антициклон, обхващаш Пиренеите и Апенините, температурите започват да се повишават.

19.I По топъл фронт има валежи от дъжд.

20-22.I Към Централното Средиземноморие прониква нова порция студен въздух и формира циклон, който преминава през страната в посока Черно море. Главно в Централна и Източна България има валежи от дъжд и сняг.

23.I През страната преминава топъл фронт и температурите се повишават. Над Италия се формира нов средиземноморски циклон.

24-27.I През Гърция в посока Европейска Турция преминава циклон. Сибирски антициклон обхваща огромна територия на север от Балканите до североизточната част от Европейска Русия. Има валежи – отначало от дъжд, впоследствие от сняг и навсякъде се образува снежна покривка. В източните райони духат силни ветрове от север-североизток.

28-31.I Антициклонът се разширява на юг и страната попада в неговата южна периферия. Валежи почти няма. Температурите се понижават. В Кнежа на 31.I минималната температура е -29°C .

2. ТЕМПЕРАТУРА НА ВЪЗДУХА

В по-голямата част от страната средните месечни температури са между -2 и 0°C . В западната част на Дунавската равнина и в най-източните райони средните месечни температури са между 0 и 0.9°C . По Черноморското крайбрежие те са между 1 и 2.7°C . По високите полета на Западна и Южна България средните месечни температури са между -5 и -2°C . За планинските върхове средните месечни температури са между -13.3°C (Мусала) и -7°C (Рожен). Месец януари е най-топъл в Ахтопол (средна месечна температура 2.7°C) и най-студен в Чепеларе (средна месечна температура -5.8°C). В Северозападна България и Дунавската равнина средните месечни температури имат отклонение от нормата за януари предимно между 0 и 1.7°C . В Източна България, подбалканските полета и в централната част на Предбалкана средните месечни температури имат отклонение от месечната норма предимно между -1 и 0°C . В Югозападна и Южна Централна България, както и по високите части на планините, средните месечни температури имат отклонение от нормата между -3 и -1°C .

През първото и второто десетдневие времето в Северна България е относително топло или със средни денонощни температури близки до месечната норма, а в Южна България – с нормални средноденонощни температури. През последните 5 дни на месеца настъпва застудяване и към 31.I средните денонощни температури са между 5 и 12°C под месечната норма. Най-студено е в Кнежа на 31.I (средна денонощна температура -24.5°C). Най-топло е в Белоградчик на 4.I (10.4°C).

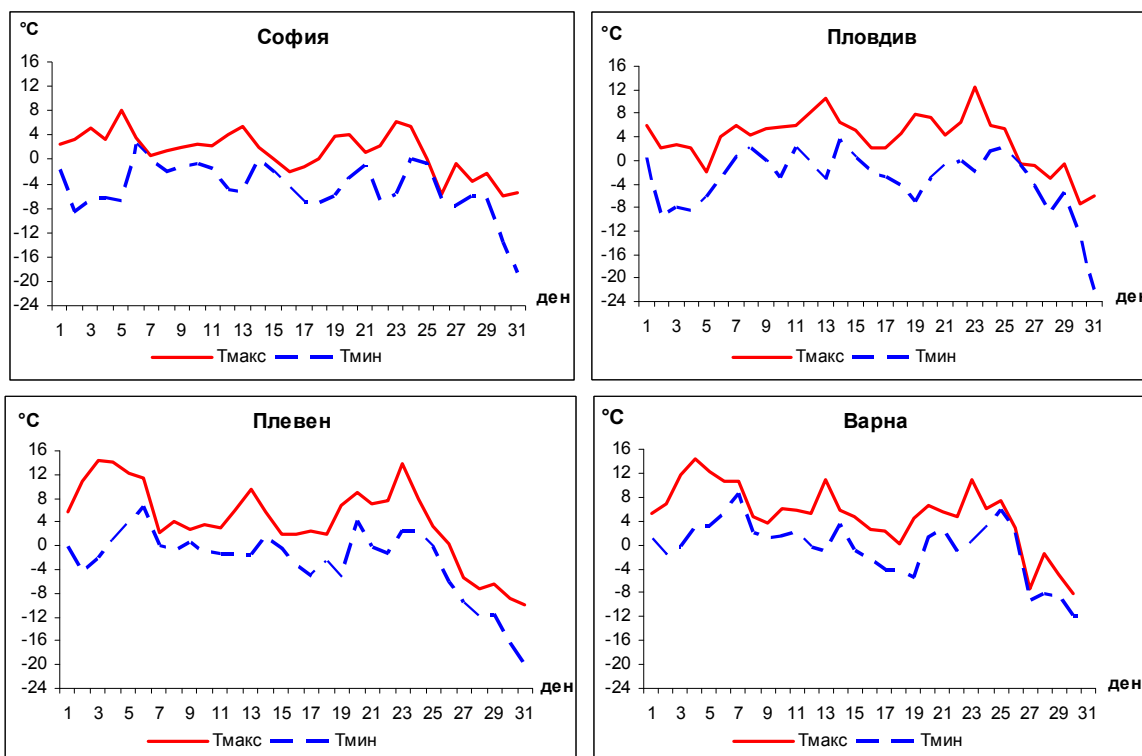
Най-високите максимални температури са измерени между 3 и 6 .I или на 23.I в най-южните райони (Видин 17°C на 3.I). Най-ниските минимални температури са измерени на 30-31.I (Кнежа -28.9°C на 31.I).

Метеорологична справка за месец януари 2012 г.

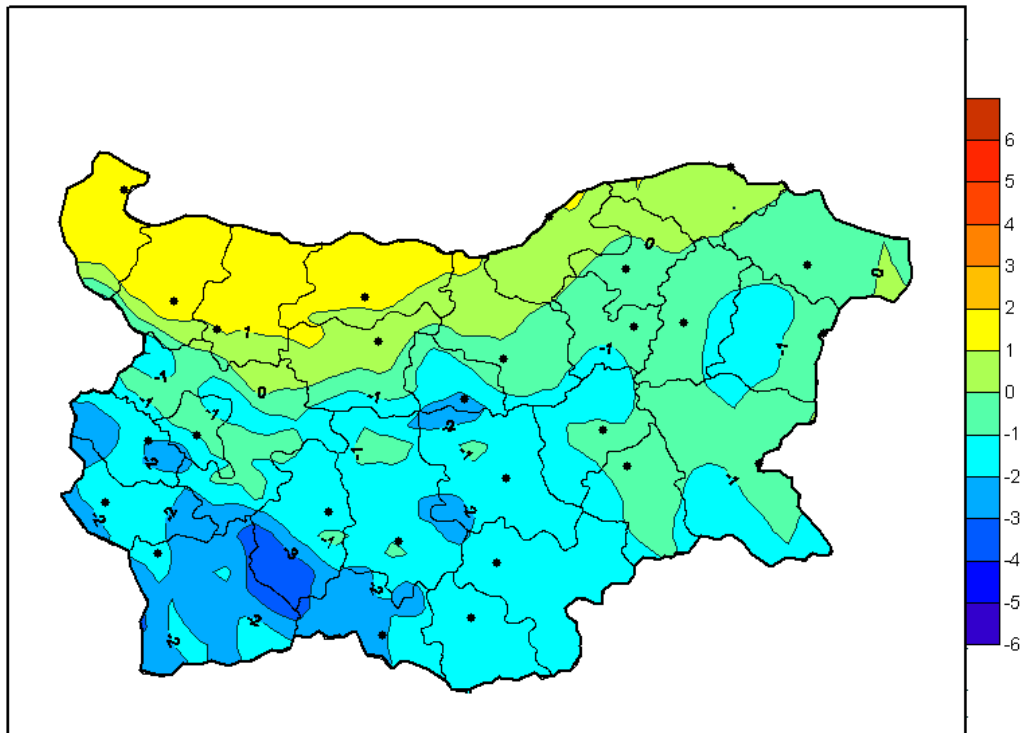
Станция	Температура на въздуха (°C)						Валеж (mm)				Брой дни с			
	T _{cp}	δT	T _{макс}	Дата	T _{мин}	Дата	Сума	Q/Qn (%)	Макси- мален	Дата	Количество валеж (mm)		Вятър ≥14 m/s	Снежна покрив- ка
											≥1	≥10		
София	-2.1	-0.6	8.0	5	-18.8	31	63	225	20	7	9	2	1	31
Видин	-0.4	0.9	17.0	3	-24.0	31	78	217	45	26	5	2	3	7
Монтана	0.3	1.5	15.6	3	-21.2	31	86	244	37	7	8	2	4	9
Враца	0.2	1.1	15.7	4	-20.5	31	123	272	60	7	9	3	2	22
Плевен	-0.1	1.2	14.5	3	-20.0	31	160	380	68	7	10	4	9	18
В.Търново	-0.8	-0.2	14.7	4	-19.2	31	109	205	26	7	9	6	0	20
Русе	-0.1	1.0	13.5	4	-19.9	30	131	263	38	7	9	6	11	11
Разград	-1.7	-0.5	12.2	4	-16.5	31	93	244	27	7	8	4	7	15
Добрич	-1.4	-1.3	12.1	4	-15.8	30	112	373	26	27	9	4	7	15
Варна	1.1	-0.6	14.5	4	-11.8	30	102	269	46	26	6	4	6	5
Бургас	1.6	-0.5	11.3	6	-10.6	31	78	178	25	26	9	4	3	5
Сливен	0.7	-0.6	9.5	6	-11.0	31	94	253	56	7	6	2	7	5
Кърджали	-0.2	-1.7	12.8	23	-14.0	31	132	235	88	7	5	4	5	11
Пловдив	-0.7	-1.0	12.4	23	-22.0	31	120	300	51	7	6	4	2	19
Благоевград	-1.1	-1.7	7.7	3	-16.4	31	73	196	35	7	8	2	3	12
Сандански	0.7	-1.8	11.6	23	-10.3	31	60	157	18	7	6	2	5	11
Кюстендил	-2.0	-1.3	7.4	3	-20.0	31	65	162	32	7	6	2	1	13

δT - отклонение от месечната норма на температурата; Q/Qn - процентно отношение на месечната валежна сума спрямо нормата. Нормите са изчислени по данни за периода 1961-1990 г.

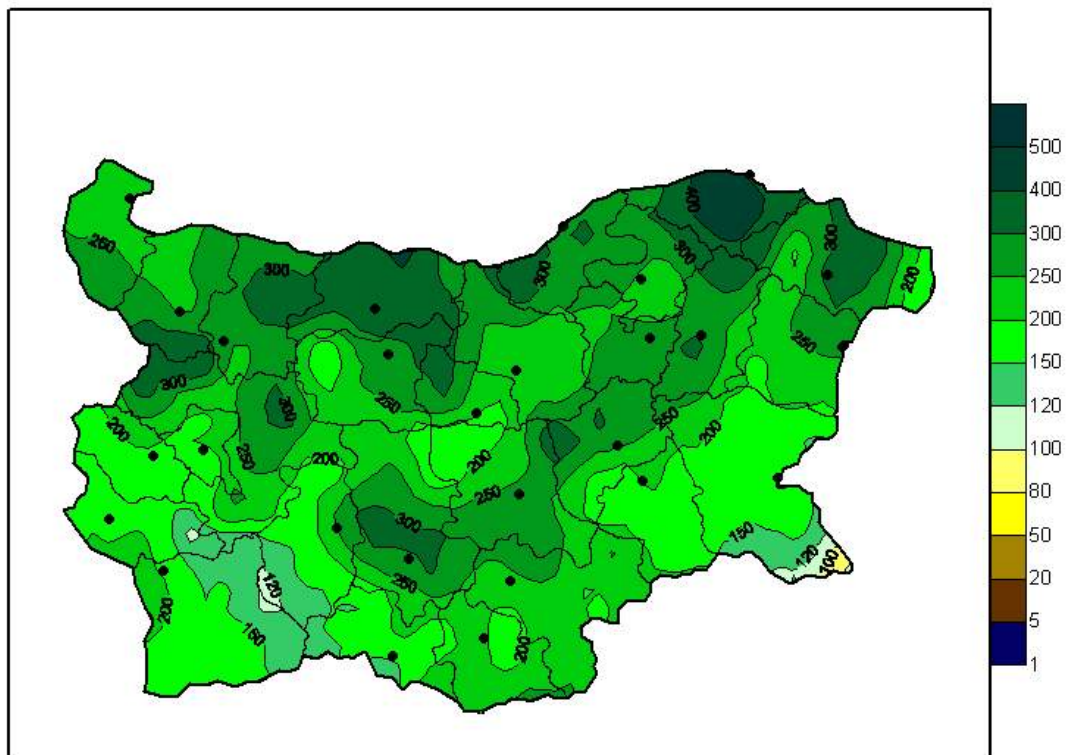
Температура на въздуха (°C) през януари 2012 г.

Температура на въздуха – отклонение от климатичната норма (°C), януари 2012 г.

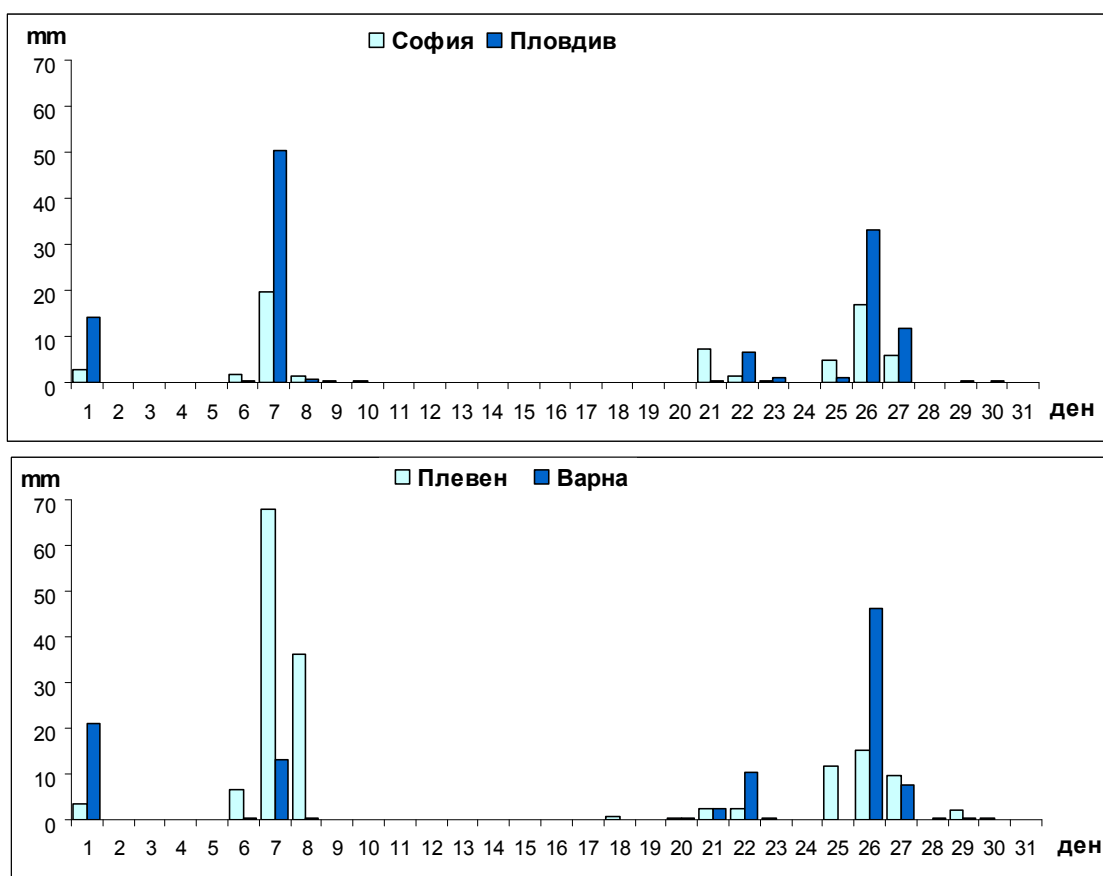
Месечни суми на валежите (в % от климатичната норма), януари 2012 г.

3. ВАЛЕЖИ

През месец януари в по-голямата част от страната месечните суми на валежите са между 150 и 350% от климатичната норма. В централната и североизточната част на Дунавската равнина те са между 350 и 450%, а в района на Странджа, Западните Родопи и Рила – между 88 и 140%. През периодите 1-4.I, 10-13.I и 22-23.I времето е почти без валежи. На 5-7.I, 20-21.I и 24-27.I има обстановка с валежи в цялата страна. На 7.I в област Кърджали и в планинската част на област Сливен са измерени 24-часови количества валежи от дъжд между 70 и 168 mm, а в района на Етрополе - около 99 mm от дъжд и сняг. На 26-27.I вали сняг в почти цялата страна и се образува снежна покривка. 24-часовите количества валеж тогава са между 10 и 60 mm. През останалите периоди на месеца има валежи в различни части на страната предимно от слаб сняг. Най-голямото 24-часово количество валежи е регистрирано на 7.I в Златоград (168 mm). Броят на дните с валеж над 1 mm е между 5 и 10. Броят на дните с валежи над 10 mm е между 2 и 6.

Денонощни количества валежи (mm) през януари 2012 г.

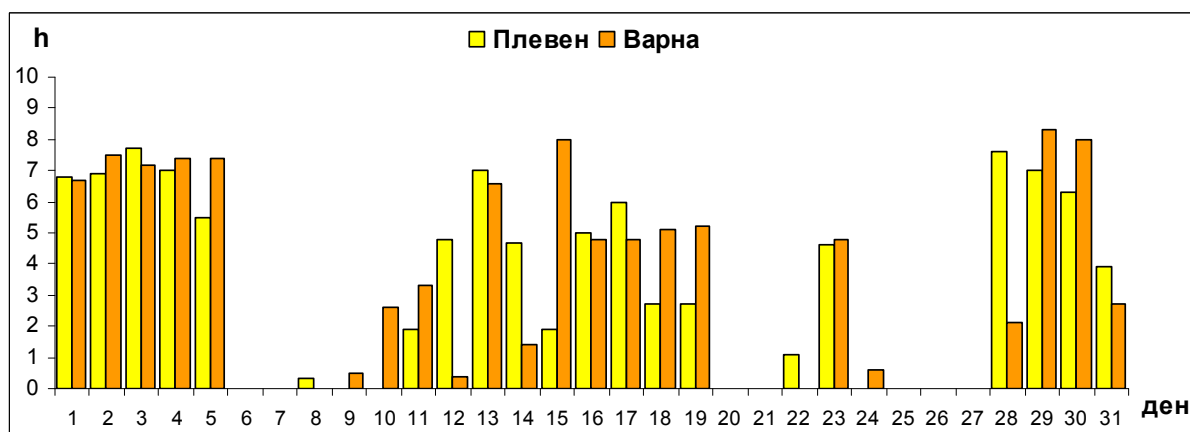
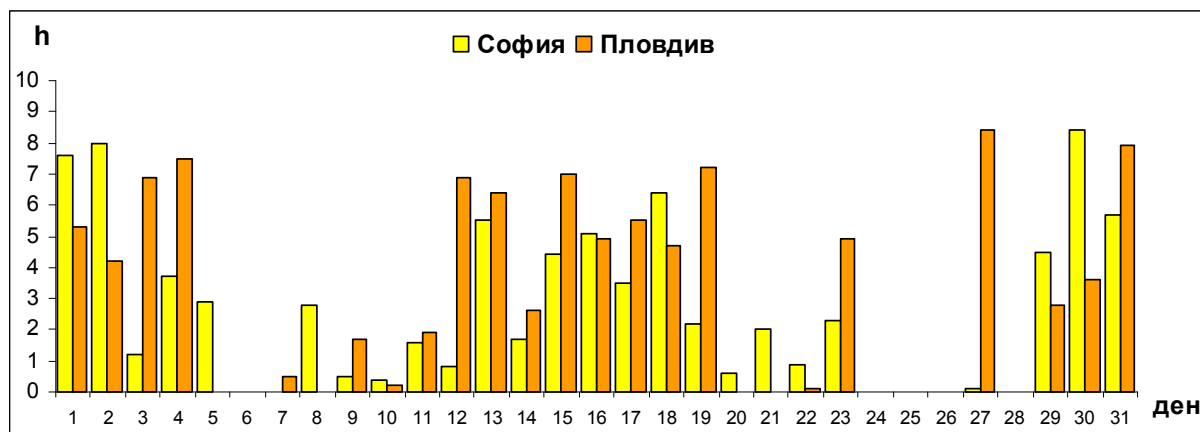
4. СИЛЕН ВЯТЪР

Условия за силен вятър (14 m/s и повече) има на 6 и 7.I главно в Източна България (от изток-югоизток преди преминаването през страната на ядрото на Средиземноморски циклон) и по долината на река Струма и южното подножие на Стара планина (от северозапад след преминаването на центъра на циклона). Между 13 и 15.I духа силен вятър от запад-северозапад главно в Дунавската равнина и Североизточна България. На 21 и 22.I духа силен вятър от запад-северозапад главно в Дунавската равнина и Източна България. На 30 и 31.I в най-източните райони духа силен северен вятър. Най-ветровито е в Североизточна България, където броят на дните със силен вятър е между 6 и 11. Най-малък брой дни със силен вятър има в Югозападна България – между 1 и 5.

5. ОБЛАЧНОСТ И СЛЪНЧЕВО ГРЕЕНЕ

Средната облачност е предимно между 5 и 8 десети, което е около нормата. Броят на ясните дни е предимно между 2 и 7, което също е около нормата. Броят на мрачните дни е предимно между 7 и 12, което е около и под нормата.

Слънчево греене (часове) през януари 2012 г.

6. СНЕЖНА ПОКРИВКА, ПОЛЕДИЦА И СЛАНА

До 24.I има слани в повечето дни и в почти всички райони, с изключение на дните с обилни валежи около 6-7.I, 14.I и 20-21.I.

Условия за поледица има на 6.I на отделни места в Южна България (Ямбол, Чирпан, Костенец).

На 6-7.I, главно по високите места в Югозападна България, в западната и централна част на Предбалкана и в Родопите, дъждът преминава в сняг и се образува нова снежна покривка. В Родопите и Предбалкана има 20-60 cm новонавалял сняг. На 21-22.I дъждът преминава в сняг и се образува нова снежна покривка главно в Североизточна България. Снежна покривка не се образува само в Северозападна България и в ниските места на Югоизточна България.

На 24-27.I дъждът преминава в сняг в цялата страна и навсякъде се образува снежна покривка. На 27.I височината на снежната покривка на повечето места в низините и равнините е между 20 и 40 cm. Най-тънка снежна покривка има в ниските места на Югоизточна България (между 2 и 15 cm) както и в района на Гоце Делчев (0-3 cm).

Леденото време до края на януари в цялата страна позволява задържането на снежната покривка. В края на януари по планинските върхове снежната покривка е между 83 cm (Мургаш) и 129 cm (Рожен). Най-голяма височина на снежната покривка е регистрирана в с. Манастир, обл. Смолян, на 27.I (145 cm).

7. ОСОБЕНИ И ОПАСНИ МЕТЕОРОЛОГИЧНИ ЯВЛЕНИЯ

Мъгли са се образували през 26 дни от януари (за сравнение – 31 дни през януари 2011 г.). Със сравнително траен и повсеместен характер мъгли има в следните периоди: 4-6, 12-15 и около 22.I, предимно в Горнотракийската низина (Хасково, Елхово, Стара Загора, Пловдив, Пазарджик и др.), както и в планински и котловинни места в Южна България (Кърджали, Гоце Делчев, Благоевград, Кюстендил, Драгоман и др.). Мъгли има на 25-27 и 30-31.I и в станции от Северна България (като Видин, Лом, Монтана, Плевен, Кнежа, Русе, Разград и др.).

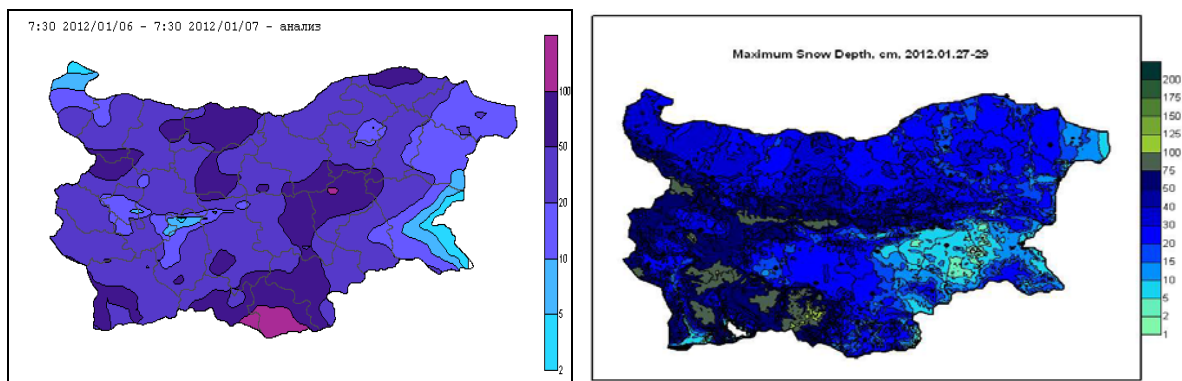
Гръмотевична дейност е наблюдавана в Хасково и Кърджали, а валеж от град в Тутракан на 7.I.

Опасни и особено опасни явления

Обилните валежи от дъжд или дъжд и сняг и силни ветрове от 5-7.I (вж. част I.3 и I.4 и приложената карта вляво по-долу) създават бедствено положение на много места. В Русе е измерена максимална скорост на вятъра 24 m/s, в Силистра – 20 m/s. НИМХ е обявил оранжев код на 7.I за 6 области: Враца, Ловеч, София, Кюстендил, Благоевград и Смолян. Мокрият сняг, бурният вятър в планините и падналите дървета в Западна България са скъсали електропроводи и са причинили аварии в много селища. Съобщения за критични ситуации има от големите планински курорти, за блокирани хора в хижи и по пътищата. ПСС предупреждава за лавинна опасност. Удължена е ваканцията на ученици в някои области.

Снеговалежите и снежните виелици от 25-27.I отново създават опасни обстановки за транспорта, комуникациите, снабдяването и туризма. На 26.I в Бургас и Варна е измерена максимална скорост на вятъра 24 m/s. По пътищата в района на Панагюрище има преспи с височина 2 m. Пътната обстановка в редица области от Североизточна и Югоизточна България е критично усложнена. Автомагистрала „Струма“ е затворена временно за товарни автомобили. Колите на софиянци са затрупани от сняг на паркингите (вж. приложените снимки).

Рязкото застудяване на 30 и 31.I донася и нови бедствия. Най-ниски температури са показали термометрите на 31.I в Кнежа (-28.9°C), Севлиево (-28.4°C), Велинград (-26.0°C) и др. НИМХ издава предупреждения за опасност от ниски температури в 25 области. Има първоначални сведения за двама души загинали от премръзване. Студеното време продължава и в началото на февруари.

Денонощната сума валежи (mm) на 07.I.2012 г., сутринта. Височина на снежната покривка (cm) на 27-29.I.2012 г.

22.I В колона край Рибарица.

26.I Снегът в кв. Овча купел, София

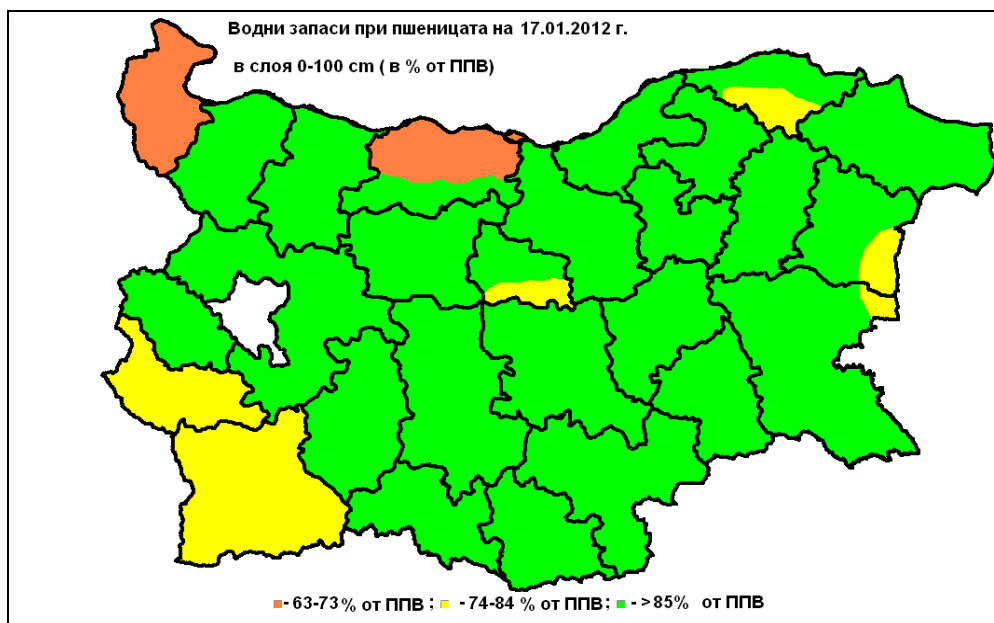
с. Широка лъка, Смолянско

(Снимки от bTV – рубриката „Аз репортерът“)

II. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА, ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ И ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

1. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА

През първия месец на 2012 година бяха наблюдавани чести и резки промени на времето и поредица от опасни метеорологични явления, нанесли щети на част от земеделските култури. В резултат на снеготопенето и интензивните валежи от дъжд и сняг през периодите: 6-8.I и 25-27.I **се запази положителна, тенденцията на есенно-зимното влагонатрупване**. Понижението на температурите в края на януари, с екстремни отрицателни стойности до минус 29-30°C, затвърди характеристиката му на климатично най-студен месец от годината. Поради падналите през последните дни на декември и в края на първата седмица на януари обилни валежи от дъжд и сняг, както и вследствие на наднормените топлинни условия през първото десетдневие на месеца, довели до стопяване на снежната покривка в равнините, бе наблюдавано съществено увеличение на запасите от влага в почвата. В районите с валежи само за 2-3 дни през периода 6-8.I количествата надхвърлиха 2-6 пъти десетдневните норми (Монтана 50 l/m², Пловдив 51 l/m², Силистра 54 l/m², Хасково 55 l/m², Русе 58 l/m², Сливен 60 l/m², Враца 73 l/m², Плевен и Кнежа 84 l/m², Кърджали 88 l/m²), като на места настъпи преовлажнение на горните слоеве на почвата. В областите Кърджали и Сливен, вследствие на наднормените и интензивни валежи на 6 и 7 януари, преляха микроязовири и реки (Луда Камчия), които наводниха селскостопански дворове и земеделски площи. Преваливанията през повечето дни от второто десетдневие на януари, не бяха съществени и на 17.I, при единственото за месеца измерване на запасите от влага в почвата, бе установено, че при пшеницата, в 100-сантиметровия почвен слой, те са в граници от 63 до 99% от продуктивна почвена влага, като най-ниски, между 63 и 73% от ППВ, бяха влагозапасите в крайните Северозападни и някои Крайдунавски райони, а в останалата част от страната, нивата им бяха над 80-84% от ППВ и в някои области на Южна и Западна България, където падналите валежи надхвърляха месечните норми, бе наблюдавано насищане на 100-сантиметровия почвен слой до ППВ.

В началото и през втората половина на третото десетдневие на януари отново паднаха интензивни и обилни валежи от сняг и дъжд в цялата страна, в резултат на които влагозапасите в 100-сантиметровия почвен слой в по-голямата част на Централна, Южна и Източна България достигнаха нива, близки до ППВ. Очаква се през февруари в повечето полски райони да започне влагонатрупването и в 200-сантиметровия слой на почвата.

В края на месеца топлинните условия рязко се влошиха и през периода 26-31.I на много места бяха измерени минимални температури под минус 18-20°C, а в районите на Чирпан, Кнежа и Севлиево, стойностите им достигнаха до минус 26-31°C. В повечето полски райони наличието на дебела снежна покривка защити от измръзване есенните посеви, но на отделни места в Източна и Южна България, тя бе тънка или издухана от силния вятър и вероятността за щети, предимно при най-късно засетите зимни житни култури, там е много голяма. На 29 и 30.I в района на агростанция Карнобат, бяха измерени

радиационно-минимални температури до минус 15-16°C и бе констатирано замръзване на почвата до 20-сантиметровия слой на местата с неравномерна и оскъдна (2-4 cm) снежна покривка.

2. СЪСТОЯНИЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ

През януари агрометеорологичните условия бяха твърде динамични за сезона. През първото десетдневие средноденонощните температури в по-голямата част от страната надвишаваха климатичните норми. В районите без снежна покривка част от есенните посеви преминаха от дълбок в относителен покой. В средата на десетдневието на места в Дунавската равнина и в Източна България, където максималните температури достигнаха до 10-12°C, стойностите на средноденонощните бяха около и над биологичния минимум, необходим за активизиране жизнените процеси при зимните житни култури. В отделни райони от Североизточна България (Силистра, Главиница) се създадоха условия за краткотрайно възобновяване на вегетацията при пшеницата и ечемика, но промяна във фенологичното състояние на посевите не бе наблюдавана.

До средата на януари в голяма част от полските райони средноденонощните температури бяха с положителни стойности, с малки изключения - под биологичния минимум, необходим за вегетацията на зимните житни култури. През втората половина от второто десетдневие, вследствие настъпилото чувствително влошаване на температурните условия, отново бе възстановен дълбокият покой при пшеницата и ечемика в цялата страна.

В началото на третото десетдневие на януари (20-25.I), **преди настъпилото рязко застудяване**, в агрорежата при НИМХ-БАН бе проведен зимен преглед на есенните посеви и трайните насаждения. Щети от измръзване бяха установени при пшеницата (при 10% от посевите) в района на Хасково.

Последвалото рязко застудяване през втората половина от третото десетдневие на януари, с минимални температури до минус 20-25°C, а в отделни райони под -26°C (Кнежа -29°C, Чирпан -26°C, Севлиево -31°C), нанесе сериозни щети от измръзване при лозите, особено при десертните сортове, както и при встъпилите в принудителен покой ранноцъфтящи овощни култури (праскова, кайсия).

Образуващата се трайна снежна покривка в по-голямата част от полските райони ограничи до голяма степен вредното въздействие на ниските отрицателни температури върху зимните житни култури. На места в Югоизточна България (Карнобат), където снежната покривка бе оскъдна (до 5 cm) и неравномерна, бе наблюдавано замръзване в 20-сантиметровия почвен слой. Очакват се щети от измръзване и изтегляне на посевите, значителни при късно засетите зимните житни култури, които не успяха да братят до края на есенната си вегетация. Те ще бъдат установени през третото десетдневие на февруари, след провеждане на втория зимен преглед за оценка състоянието на есенните посеви и трайните насаждения в края на зимата.

3. ХОД НА ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

През по-голямата част от януари условията бяха неблагоприятни за работа на полето. При оранжерийни условия започна производството на зеленчуков расад, предназначен за ранно полско производство на зеленчуци.

III. КИСЕЛИННОСТ НА ВАЛЕЖИТЕ И РАДИОАКТИВНОСТ НА ВЪЗДУХА

1. КИСЕЛИННОСТ НА ВАЛЕЖИТЕ

Пояснителни бележки:

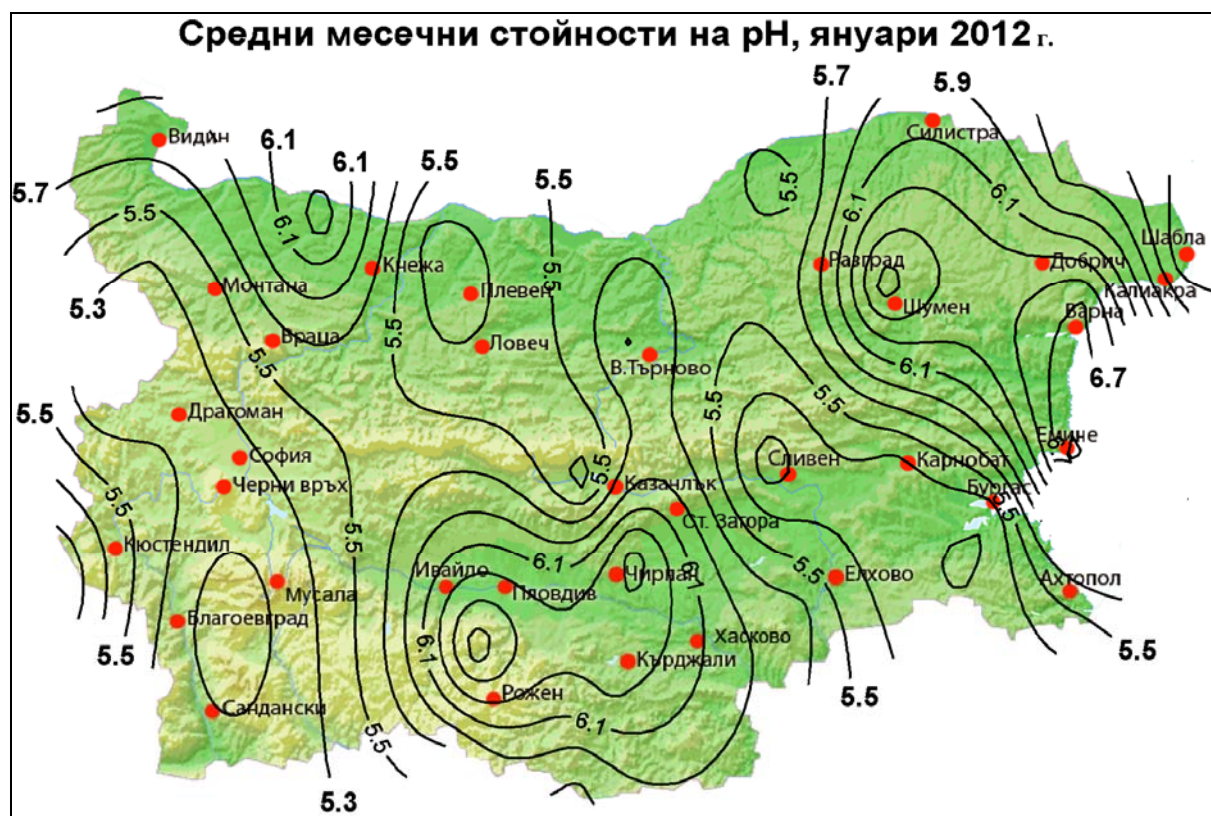
Понастоящем мрежата на НИМХ за мониторинг на химическия състав на валежите се състои 33 станции на територията на цялата страна. Проби се набират 4 пъти в денонощието в основните синоптични срокове (0, 6, 12, 18 GMT). В момента на пробонабирането се измерва рН на валежа и стойностите се предоставят в реално време.

Стойностите, спрямо които се оценява киселинно-алкалния състав на валежите, са: рН<5 – киселинни, рН>6 – алкални, 5<рН<6 – неутрални. Друг показател за оценка са многогодишните средни месечни стойности на рН за всяка станция. Те съдържат в себе си влиянието на подоблачния слой и характеристиките на водата в облака, която се извалява. Т.е. тези стойности отразяват най-вероятните локални и адвективни фактори, които влияят на състава на валежа за дадения месец от годината. От статистическа гледна точка може да се очаква, че средните стойности за конкретния месец, който разглеждаме, ще се доближават до многогодишните средни месечни стойности.

Многогодишните средни месечни стойности (МСМС) на рН за януари, изчислени за периода 2002 – 2010 г., показват неутралност на типичните за този месец валежи в по-голямата част от всички административни области. Киселинните валежи са обичайни за този месец в Плевен, Ловеч, Добрич, Благоевград, Сандански, Хасково.

През изтеклия месец е имало дъждове във всички станции от мрежата на НИМХ за химически състав на валежите. Измерена е киселинността на 92% от количеството на всички паднали валежи. Неизследвани са малките валежи, чиито количества са недостатъчни за анализ.

През януари средните месечни стойности на рН за пунктовете са в киселинната област на скалата само на вр. Мусала. В 24% от всички станции валежите са алкални. В 70% от пунктовете за набиране на проби средните стойности на рН са неутрални. Алкални са дъждовете, измерени в станциите, разположени в областите Видин, Варна, Пловдив, Стара Загора, Шумен и Хасково. Най-киселинни са средномесечните стойности на вр. Мусала (рН=4.9), а най-алкални – в гр. Пловдив (рН=6.9).

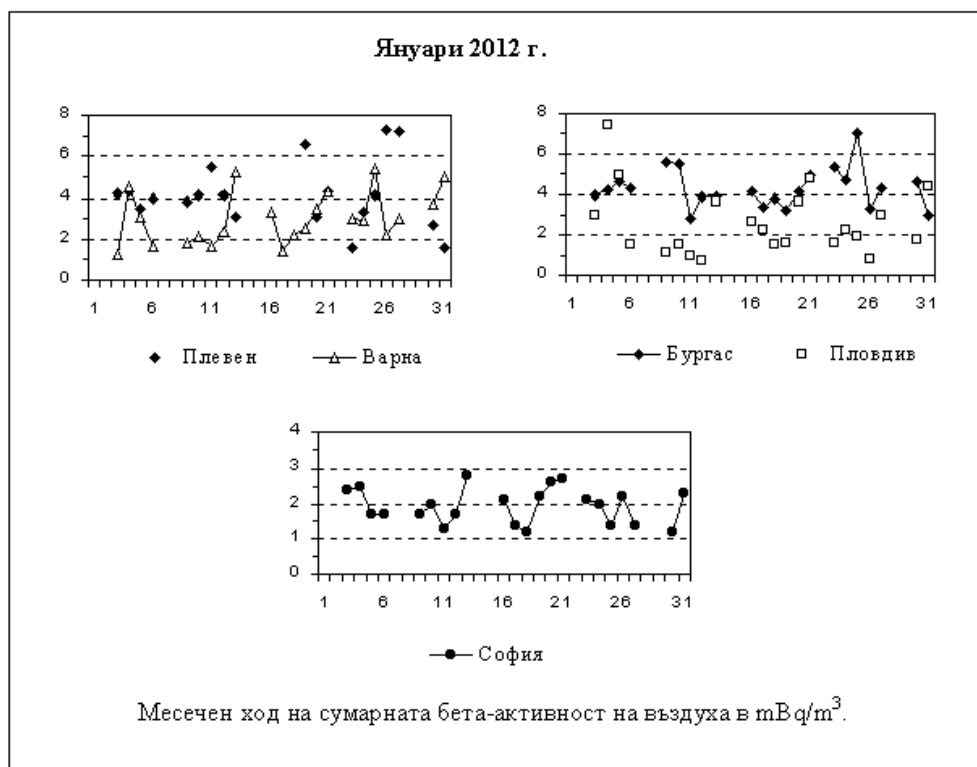
2. РАДИОАКТИВНОСТ НА ВЪЗДУХА

Мрежата на НИМХ за мониторинг на радиоактивността на атмосферата, изградена след 1960 г., се състои от станции за пробовземане по цялата територия на страната и 5 лаборатории в София, Пловдив, Варна, Бургас и Плевен. Бета-радиометрията на аерозолни филтри, атмосферни отлагания и валежи е основен, ежедневен метод за контрол на радиоактивността на атмосферата, тъй като преобладаващата част от техногенните биологично значими радионуклиди са бета-лъчители.

Средните месечни стойности на общата бета-активност на атмосферния аерозол в приземния въздух в София, Пловдив, Варна, Бургас и Плевен през януари 2012 г., измерени 120 часа след пробовземането на филтъра, варират от 1.9 до 4.3 mBq/m³. Средните стойности са по-ниски от тези, измерени през декември, и сравними с тези, регистрирани през зимните месеци.

При интерпретацията на данните трябва да се има предвид, че набирането и измерването на аерозолни проби през почивните и празнични дни е преустановено.

Запазват се непрекъснатите наблюдения върху радиоактивността на атмосферните отлагания и валежите. Стойностите на дългоживущата обща бета-активност на атмосферните отлагания и валежите за станциите от мрежата на НИМХ през януари 2012 г. са в границите на фоновите вариации.

IV. ХИДРОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА РЕЧНИЯ ОТТОК

Интензивните валежи в периода 6-7.I и 25-26.I значително увеличиха обема на речния отток в почти цялата страна, с изключение на Западнорломорския водосборен басейн. През второто десетдневие на януари се установи тенденция към задържане или понижение на речните нива в цялата страна, а в края на наблюдавания период, отново в резултат на валежи, бяха регистрирани повишения на водните стоежи и съответно увеличение на речния отток в източната част на Дунавския водосборен басейн, при черноморските реки, както и в долната част на поречието Марица. Към крайните створове на по-големите реки в страната общият обем на речния отток за януари е 900 млн. m^3 , с 88% повече спрямо оттока през декември и с 16% под месечната норма, като всички наблюдавани реки са с по-голям обем на оттока спрямо миналия месец.

През януари в западния дял на Дунавския водосборен басейн се запази тенденцията към задържане или минимално понижение на речните нива. В периода 6-7.I бяха отчетени несъществени краткотрайни повишения с до 44 cm, които не се отразиха на обема на речния отток спрямо месечната норма – към крайните створове на реките Лом, Огоста и Искър обемът на речния отток е с 28% до 45% под нормата за януари. В централната и източната част на водосбора всички наблюдавани реки са надвишили месечната норма на оттока с 19% до 76%. При всички пунктове за наблюдение бяха регистрирани значителни повишения на водните нива – при с. Джулюница на едноименната река с 210 cm, при с. Каранци на р. Янтра с 387 cm. Общо за водосбора обемът на речния отток се е увеличил с 90% спрямо декември и е надвишил нормата за януари с 5%.

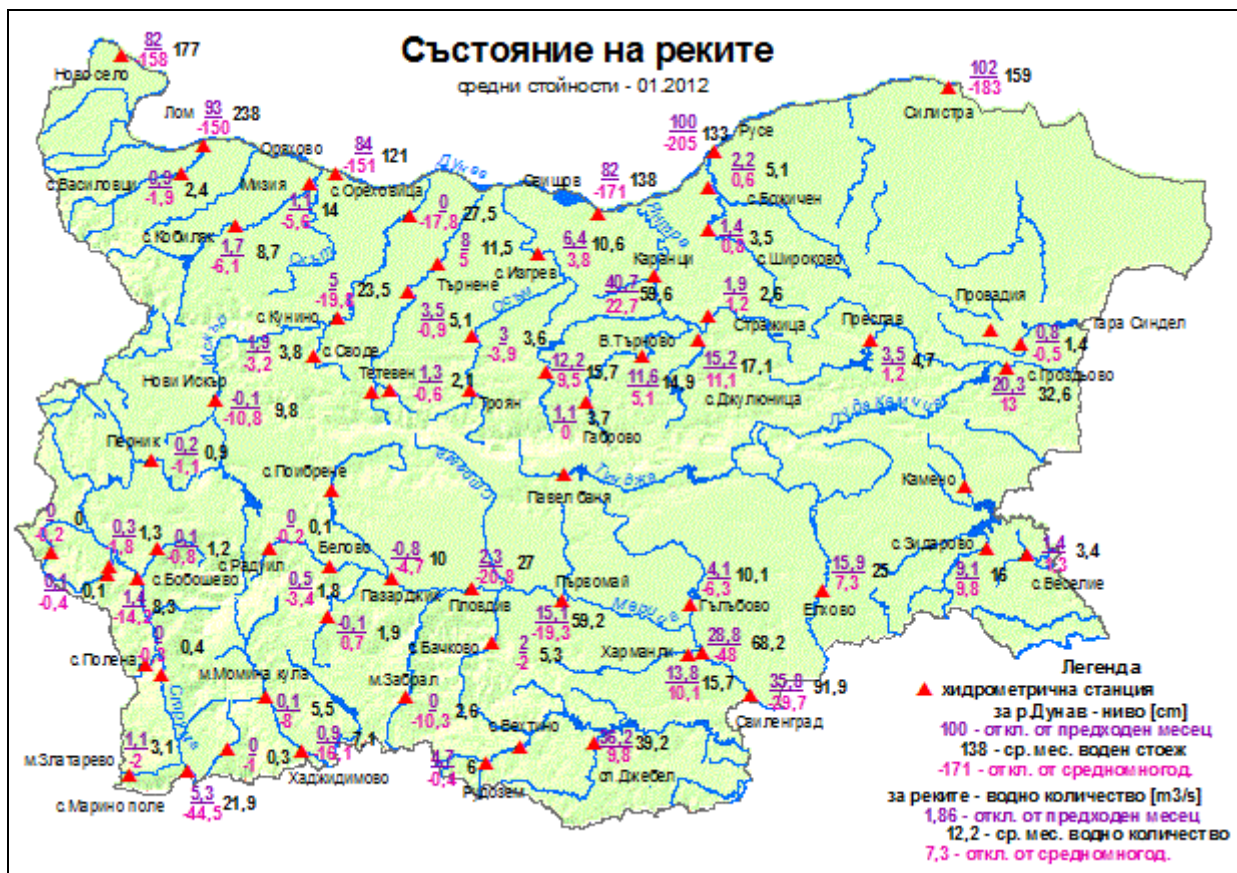
При черноморските реки преобладаваше тенденцията към плавно повишение на водните нива. Обилните валежи във на 6 и 7.I и на 25 и 26.I бяха причина р. Луда Камчия (в горното течение) и р. Ропотамо (в долното течение) да излязат от коритата си. За посочените периоди бяха регистрирани повишения на нивата на всички наблюдавани реки, като по-съществените са както следва: 07.I - р. Врана

при с. Кочово със 154 cm, р. Камчия при с. Гроздьово с 430 cm, р. Факийска при с. Зидарево с 90 cm; 26.1 - р. Врана при с. Кочово със 119 cm, р. Камчия при с. Гроздьово с 250 cm, р. Факийска при с. Зидарево с 200 cm, р. Ропотамо при с. Веселие с 255 cm. Общият обем на речния отток във водосбора е 134 млн. m³ - с 81% над нормата за януари и със 155% повече спрямо декември. Надвишение на месечната норма на оттока се отчита при реките Камчия и Факийска.

Обемът на речния отток в Беломорския водосборен басейн се е увеличил със 72% спрямо декември, но е с 37% под месечната норма, като единствено към крайния створ на р. Тунджа се отчита надвишение на нормата с 41%. През целия януари реките Струма и Места се характеризираха с почти постоянен отток при минимални денонощни колебания на водните нива (± 6 cm). Несъществени краткотрайни повишения в рамките на 42 cm бяха регистрирани при почти всички измервателни пунктове, а в поречието Места бяха отбелязани продължителни периоди на задържане на речните нива. Река Марица и притоците и в горното и средното течение останаха без съществена промяна при денонощни колебания на водните стоежи в границите ± 24 cm, с ясно изразена тенденция към понижаване. В периода 6-7.I бяха отчетени значителни повишения на водните нива в долната част на поречието – при Харманли със 190 cm, при Свиленград със 146 cm, р. Харманлийска при Харманли с 418 cm, р. Сазлийка при Гълъбово със 188 cm. Към края на месеца при същите измервателни пунктове отново бяха отбелязани повишения на речните нива, по-съществено на р. Харманлийска при Харманли със 145 cm. В рамките на горепосочения период чувствителни повишения на речните нива бяха регистрирани в поречието Арда и в долното течение на р. Тунджа - р. Върбица при сп. Джебел със 340 cm, р. Арда при Рудозем и с. Вехтино съответно със 160 cm и 123 cm, р. Тунджа при Елхово със 127 cm.

През януари средномесечното ниво на р. Дунав в българския участък е със 121 до 238 cm по-високо в сравнение с декември и със 150 до 250 cm под месечната норма.

Забележка: Данните са от 08 ч.

V. СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

През януари изменението на дебита на изворите се характеризираше с големи пространствени вариации и слабо изразена тенденция на покачване. Повишение на дебита беше установено при 20 наблюдателни пункта или около 54% от случаите. Най-съществено беше повишението на дебита в Етрополски, Ловешко-Търновски и Котленски карстов басейн, както и в басейните на Тетевенска и Преславска антиклинала, Стойловска синклинала и студени пукнатинни води в Източнородопски район. В тези случаи средномесечните стойности на дебита на изворите са над 200% (от 242 до 1128%) от същите стойности, регистрирани през декември. Понижение на дебита беше установено при 17 наблюдателни пункта като най-съществено беше то в Бобошево-Мърводолски, Гоцеделчевски (Местенска част) и Перушица- Огняновски карстов басейн. В тези случаи средномесечните стойности на дебита на изворите са 21 до 79% от същите стойности регистрирани през декември.

За нивата на подземните води от плиткозалягащите водоносни хоризонти (тераси на реки, низини и котловини) пространствените вариации бяха с много по-добре изразена тенденция на покачване. Повишение на водните нива с 1 до 140 cm спрямо декември беше регистрирано при 55 наблюдателни пункта или около 78% от случаите. Най-съществено беше повишението на нивата на места в терасите на реките Дунав, Русенски Лом, Тунджа, Русокастренска и Средецка, както и в Сливенска котловина. Предимно се повишиха водните нива в терасите на Места и Тунджа, както и в Дупнишка, Карловска, Казанлъшка и Сливенска котловина. Понижение на водните нива с 1 до 72 cm бе установено при 16 наблюдателни пункта, като най-съществено беше то за подземните води на места в терасите на Дунав и Огоста.

Положителна тенденция на изменение (от 28 до 39 cm) имаха нивата на подземните води в Хасковския басейн.

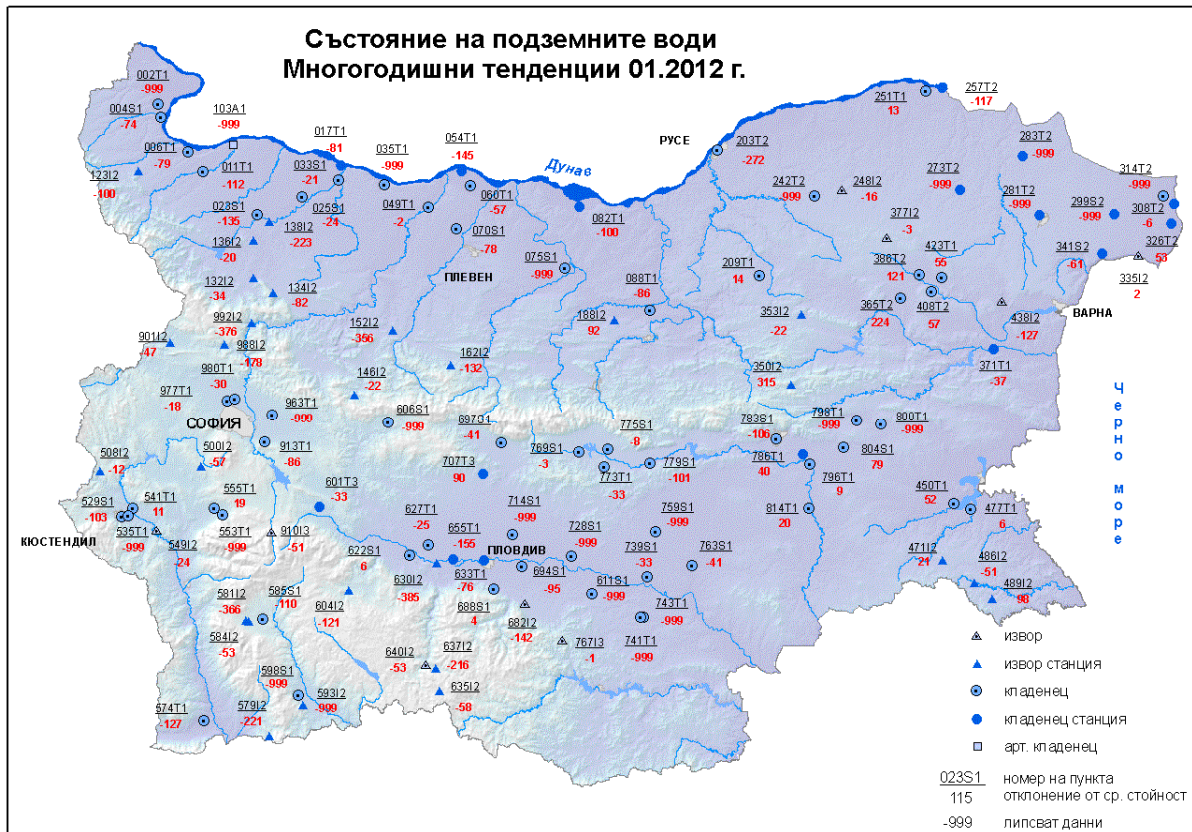
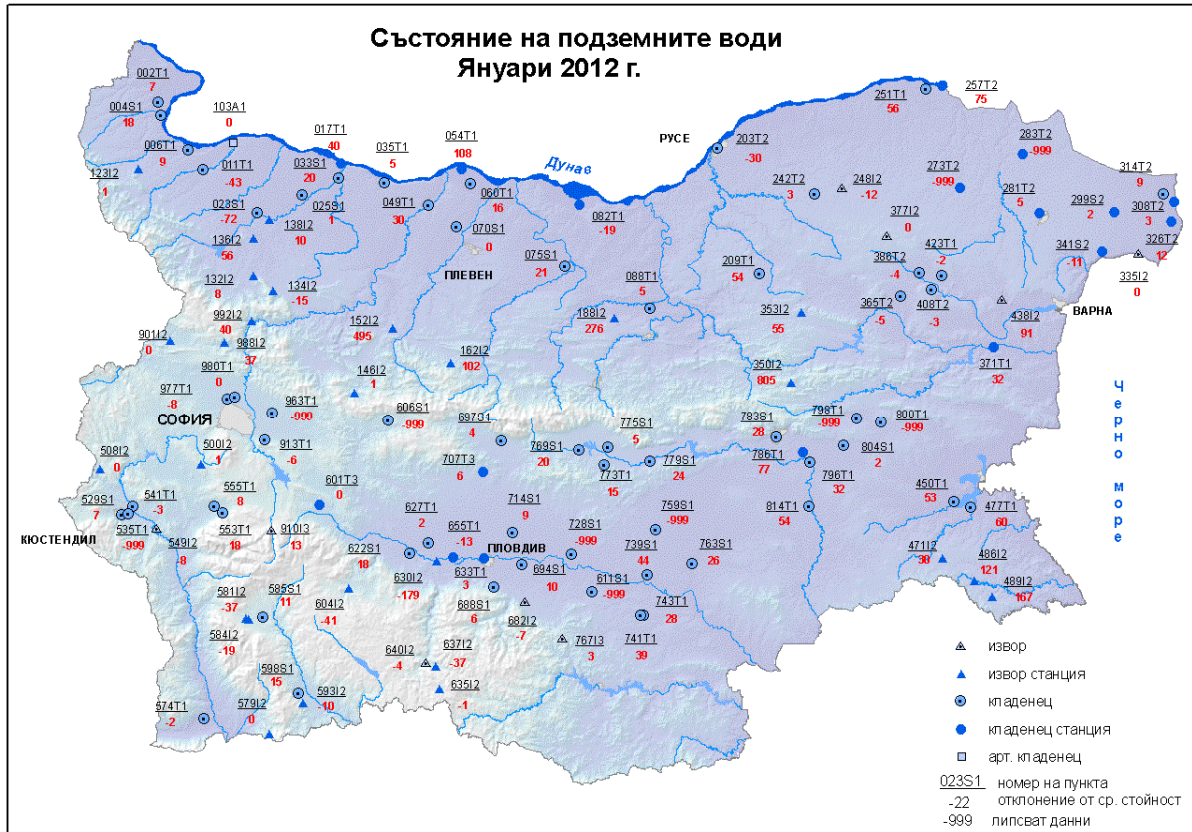
Нивата на подземните води в сарматския водоносен хоризонт на Североизточна България имаха пространствено разнообразие на изменение с отклонения от средните стойности за декември от -11 до 12 cm и добре изразена тенденция на покачване.

През януари нивата и дебитите на подземните води в дълбоко залягащите водоносни хоризонти и водонапорни системи имаха голямо пространствено разнообразие на вариациите със слабо изразена тенденция на покачване или останаха без изменение. Разнообразни вариации на изменение, от -35 до 78 cm, с много по-добре изразена тенденция на покачване, имаха нивата на подземните води в барем-аптски водоносен комплекс на Североизточна България. Разнообразни вариации (от -5 до 9 cm) и много по-добре изразена тенденция на спадане имаха нивата на подземните води в малм-валанжски водоносен комплекс на същия район на страната. Предимно се повишиха нивата на подземните води в подложката на Софийския грабен, в Средногорска водонапорна система и приабонска система в обсега на Пловдивски грабен съответно с 16, 6 и 8 cm. Без изменение бяха нивата в обсега на Ихтиманска водонапорна система. Спрямо декември се повиши дебитът на подземните води в Джермански грабен с 0.020 l/s. Понижи се дебитът във Варненски артезиански басейн с 0.15 l/s, а остана в без изменение в обсега на Ломско-Плевенска депресия.

В изменението на запасите от подземни води през януари беше установена много по-добре изразена тенденция на спадане при 78 наблюдателни пункта или около 74% от случаите. Понижението на водни нива с 2 до 272 cm спрямо нормите и средномногогодишните месечни стойности за януари беше най-голямо за подземните води на места в терасите на реките Дунав, Огоста, Струма, Места, Марица и Тунджа, в Кюстендилска, Карловска и Сливенска котловина, както и в барем-аптски водоносен комплекс на Североизточна България. Понижиха се предимно нивата на подземните води в терасите на реките-притоци на Дунав, в Софийска, Кюстендилска, Карловска и Казанлъшка котловина. Понижението на дебита, с отклонения от нормите от 0.62 до 1787 l/s, беше най-голямо в басейна на северното бедро на Белоградчишка антиклинала, в Градешнишко-Владимировски, Нишавски, Искрецки, Милановски, Етрополски и Разложки карстов басейн, в басейните на барем-аптски карстово-пукнатинни води на Североизточна България и на масива Голо бърдо. В тези случаи дебитът на изворите е под 50% (от 6 до 48%) от нормите за януари.

Повишението на водните нива (с 4 до 224 cm) спрямо нормите и средномногогодишните месечни стойности на януари е най-съществено за подземните води на места в терасите на реките Русокастренска и Средецка, в Сливенска котловина, на места в сарматски водоносен хоризонт на Североизточна България, както и в приабонска система в обсега на Пловдивски грабен и в Средногорска водонапорна система. В малм-валанжски водоносен комплекс на Североизточна България водните нива предимно се повишиха.

Покачване на дебита с отклонения от месечните норми с 1.73 до 315 l/s беше установено в Ловешко-Търновски и Котленски карстов басейн, както и басейните на Башдерменска и част от Стойловска синклинала (Странджански район). В тези случаи дебитът на изворите е 125 до 146% от нормите за месец януари.

Генерален директор на НИМХ доц. д-р Георги Корчев
Телефон: 02 975-39-96
Факс: 02 988-03-80, 02 988-44-94
Телефонна централа: 02 462-45-00
1784 София, бул. "Цариградско шосе" 66
e-mail: office@meteo.bg
<http://www.meteo.bg>

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Главен редактор доц. д-р Петьо Симеонов
доц. д-р Валентин Казанджиев
доц. д-р Илиан Господинов
доц. д-р Мария Коларова
доц. д-р Марта Мачкова
Технически редактор Георги Николов

ПОДГОТВИЛИ МАТЕРИАЛИТЕ ЗА БРОЯ

Част I Г. Козинарова, доц. д-р И. Господинов, доц.д-р П. Симеонов
Част II Д. Жолева, Я. Маринова, доц. д-р В. Казанджиев
Част III доц. д-р М. Коларова, гл.ас. Б. Велева, д-р Е. Христова, Л. Йорданова
Част IV инж. С. Стоянова, В. Костова;
Част V доц. д-р М. Мачкова
Уеб страница на Бюлетина, инж. Ц. Младенова

Печат Е. Замфиров
Формат 70/100/8
Поръчка – служебна
Тираж 30

Издание на НИМХ

© Национален институт по метеорология и хидрология, БАН
София, 2012